

Spoštovani ravnatelji, profesorji, učitelji in vzgojitelji,

mogočni grajski zidovi že od nekdaj burijo našo domišljijo. Okrog njih so se spletle številne zgodbe in legende ter se globoko zasadile v naši zavesti. Da ta bogata snovna in nesnovna dediščina ne bi utonila v pozabo, iz leta v leto pripravljamo nove raznolike vsebine, ki so zanimive tako za vrtčevske kot tudi osnovno- in srednješolske skupine.

Za vas smo pripravili novo knjižico pedagoških programov Javnega zavoda Ljubljanski grad za šolsko leto 2019/2020 in jo obogatili s kar nekaj novostmi. V sklopu osrednje tematske razstave Mogočni varuhi preteklosti, na kateri je Slovenija predstavljena kot dežela gradov, smo za najmlajše pripravili doživljajski vodeni ogled Friderik Prvi – pregnana podgana in njena ukana (stran 3); starejšim osnovno- in srednješolcem pa je namenjen vodeni ogled po razstavi, na katerem se podrobneje seznanijo z vzponom in zatonom gradov na Slovenskem, pri tem pa so v ospredju zgodbe petih izbranih gradov in osebnosti, ki so povezane z njimi ter jih izpostavlja tudi naša razstava (stran 16).

Pomembna novost je tudi vodeni ogled Umetniška svoboda, v sklopu katerega vas bomo popeljali skozi pestro zgodovino, ki je zaznamovala današnji avtonomni kulturni center Metelkova in Hostel Celica; Celico je lani v upravljanje prevzel Ljubljanski grad. Skupaj bomo spoznavali tudi alternativno kulturo in umetnost, ki dajeta temu prostoru prav poseben pečat (stran 22).

Za dodatne informacije in rezervacijo termina nam pišite na e-naslov virtualni-grad@ljubljangrad.si ali nas pokličite po telefonu 01/ 232 99 94.

Preživite zabavno in poučno dopoldne na Ljubljanskem gradu.
Veselim se vašega obiska!

Na snidenje,
vaš Ljubljanski grad

Iskanje zmajevega zaklada

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Legende pravijo, da zmajeva družina domuje na Ljubljanskem gradu. Grajski zmajček Franci je eden tistih zmajev, ki se obiskovalcev veseli, jim rad pomaga in pušča sledi, da bi radovednejšem pomagal pri raziskovanju grajske zgodovine. Skupaj se bomo napotili po njegovih sledeh in raziskali grad, sledili bomo njegovim sporočilom in reševali naloge, ki nam jih bo dal Franci.

Vodeni ogled »Iskanje zmajevega zaklada« je namenjen predšolskim skupinam in učencem prve triade osnovnih šol; pri njem se vsebinsko dopolnjujeta in prepletata dva svetova – pravljичni in stvarni. Pri iskanju zaklada je v veliko pomoč grajski vodnik, opremljen z raznovrstnimi pomagali. Učenci aktivno sodelujejo pri reševanju zmajevih nalog in nestrno čakajo na odkritje zaklada, ki ga prejmejo v spomin.

Friderik Prvi

– pregnana podgana in njena ukana

Novo v programu

KAJ?

Vodeni ogled po razstavi Mogočni varuhi preteklosti (v času trajanja razstave: 18. 4.–17. 11. 2019)

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Na Ljubljanskem gradu prebiva podgana, ki sliši na ime Friderik Prvi. Najpogosteje ga najdemo v grajski ječi, kjer so mu jetniki zaupali prenekatero zgodbo. Pozna tudi veliko grajskih skrivnosti, saj je med bivanjem na gradu spoznal Erazma Predjamskega in samega cesarja Friderika III. Habsburškega. Cesarjevi služabniki so mu povedali veliko junaških in ljubezenskih zgodb. Sam je bolj zaljubljen v dišeče kuharske umetnije, ki jih peče grajska kuharica, vendar je to povsem druga zgodba.

Vsak, ki je dovolj radoveden, ga lahko še dandanes najde za grajskim obzidjem, včasih za njim ostanejo le sledovi stopinj ... Ker pa rad deli svoje znanje, lahko odkrijemo njegove namige, ki nas usmerijo v raziskovanje skritih kotičkov gradu in grajske preteklosti. Je mogoče, da takšno raziskovanje ni dogodivščina, ampak ukana? Če ste vsaj malo radovedni, se boste sami prepričali. Pa si upate?

Oprodova preizkušnja v grajskem gozdu

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Oproda Ernest si srčno želi postati vitez. Preden ga bodo slavnostno povzdignili v viteza, mora tako kot vsi tudi on uspešno prestati viteški preizkus znanja, spretnosti in iznajdljivosti. Tokratni preizkus bo potekal v grajskem gozdu. Dober vitez mora namreč zelo dobro poznati tudi zakone narave. Ker mu bo za vse zastavljene naloge zmanjkalo časa, saj mora do večera poskrbeti še za jezdne konje in zločiti oklepe, je zaprosil grajskega vodnika, da mu z otroki priskoči na pomoč.

Mladi nadobudneži se bodo tako v pomoč oprodi in pod vodstvom vodnika odpravili na pravo dogodivščino. Z različnimi nalogami in izzivi bo na preizkušnjo postavljena njihova orientacija v naravi, hkrati pa bodo spoznavali pomen gozda nekoč in danes. Obnovili bodo znanje o drevesih in gozdnih prebivalcih. Med drugim se bodo podučili tudi o lovu in o tem, kdo je nekdanj sploh lahko lovil, ter veliko izvedeli tudi o viteškem življenju. Na koncu poti bomo ugotovili, kje se skriva viteški meč, ter s tem pomagali Ernestu do viteškega naziva.

Zavozlanke

– lutkovna detektivka

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

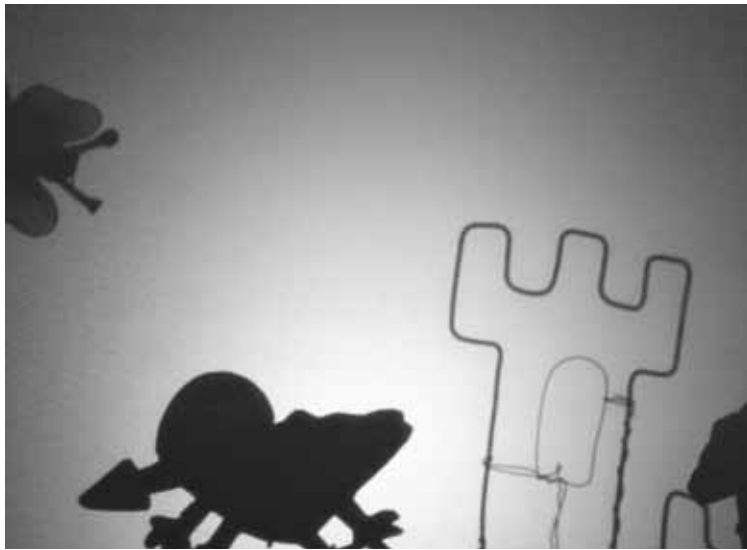
Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Ponoči so Ljubljanski grad obiskali nepridipravi in iz Lutkovnega muzeja odnesli več dragocenosti, zato smo na gradu izdali razglas: »Potrebujemo pogumne pomočnike pri iskanju lutk in razpletanju napete lutkovne detektivke!«

Otroci pri lutkovnih junakih, kot so Gašperček, Žogica Marogica, Ostržek, Pavliha ter drugi lutkovni kljukci, iščejo namige, ki vodijo do ukradenih lutk. Ko jih najdejo, z njimi zaigrajo na muzejskih odrih. Tako skozi igro spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo svoje znanje o lutkovni umetnosti.

Zmaj z Ljubljanskega gradu

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo

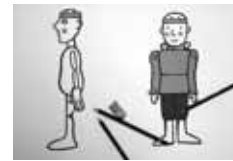
Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Zmaji se pojavljajo v različnih kulturah po svetu, zmaj pa je tudi simbol Ljubljane in Ljubljanskega gradu, zato si zasluži, da ga otroci поближе spoznajo. Na ogledu grajskih prostorov skušamo poiskati zmajeva skrivališča in najti sledove, ki jih je zmaj pustil za seboj. V kapeli sv. Jurija otrokom povemo legendo o Juriju – preprostem mladeniču, ki je premagal zmaja in tako rešil Ljubljano.

Sledi delavnica za ustvarjalne, kjer otroci po nasvetu lutkovnih mojstrov izdelajo plosko lutko zmaja. Z njo se odpravijo v Lutkovni muzej in jo preizkusijo na odru senčnih lutk ter oživijo največjega zmajskega prebivalca gradu – velikega lesenega zmaja, ki domuje pod muzejsko streho.

LUTKO·tech

– spoznajmo lutkovne tehnike

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Lutkovni muzej hrani najstarejše slovenske lutke. So vse enake? Kako z njimi ravnamo, kako jih poimenujemo in kako oživljamo?

Otroci v družbi s slovenskimi lutkovnimi junaki spoznajo lastnosti in razlike med lutkovnimi tehnikami (marionete, ročne lutke, senčne lutke ...) ter hkrati veliko izvedo o slovenski lutkovni zgodovini, lutkovnih uspešnicah, najpomembnejših ustvarjalcih in posebnostih slovenskega lutkarstva v širšem evropskem kontekstu. Po ogledu se tudi sami preizkusijo kot lutkarji na muzejskih odrih.

Skrivnostni svet zmajev

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Nihče ne ve, kako dolgo so zmaji že del našega sveta in od kod so prišli, vendar nekaj zagotovo drži: na svetu so že veliko dlje, kot stoji mogočen Ljubljanski grad, in kdo ve, morda so celo še starejši od samega Grajskega griča. Z zmaji so povezane različne zgodbe in legende po vsem svetu. Ponekod veljajo za strašne in uničujoče pošasti, drugod pa slovijo kot mogočni varuhi zakladov, največjih skrivnosti sveta in modrosti življenja. Kaj je res in kaj ne?

Skupaj se bomo odpravili na razburljivo pustolovščino po skritih kottičkih grajskega podzemlja, po katerem bomo raziskovali in odkrivali skrivnosti iz sveta in življenja zmajev: v čem se med seboj razlikujejo, s kakšno simboliko so povezani, kako je Ljubljanski zmaj postal najbolj prepoznaven simbol gradu in mesta pod njim, kakšne zmajske zgodbe in legende se skrivajo za mogočnimi grajskimi zidovi in številne druge. Kdo ve, morda na poti srečamo tudi nekoga, ki že zelo zelo dolgo živi na gradu ... Ne, nimamo v mislih niti zmaja, niti cesarja, ... temveč samega profesorja zmajeslovja, ki ne samo, da res veliko ve tako o zmajih kot o gradu, ampak je menda kar nekaj zmajev že videl na svoje lastne oči.

Zmajelovščina

KAJ?

Gledališka predstava, po predlogi besedila mladinskega pisatelja Žige X Gombača

KAKO DOLGO?

Trajanje: 30 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo (Minimalno število oseb je 60)

KJE?

Grajsko gledališče

KAJ?

Zmajelovščina in Skrivnostni svet zmajev

KAKO DOLGO?

Trajanje: 120 minut

KOLIKO?

Cena: 9 EUR/osebo
Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 10,5 EUR/osebo (Minimalno število oseb je 60.)

KJE?

Lokacija predstave: Grajsko gledališče
Zbirno mesto za vodeni ogled: most pred glavnim vhodom

Zmajelovščina in Skrivnostni svet zmajev

Ob ogledu predstave Zmajelovščina vam priporočamo, da se udeležite tudi interaktivnega vodenege ogleda Skrivnostni svet zmajev.

Pustolovka se poda na Grajski grič. Slišala je, da na gradu prebiva zmaj. Hm, zmaj?! Govori se tudi, da je prava nadeloga. Da smrči, da ponoči meščanom ne pusti spati in da tu in tam celo tako strašno kihne, da zaneti požar. To se mora nehati! Njena naloga je pregnati zmaja z Grajskega griča.

Na poti do gradu sreča profesorja zmajeslovja in mu zaupa, kam je namenjena. Profesor ji pozorno prisluhne ter se odloči, da se ji bo pridružil. Se bo njuna pustolovščina končala s hudim bojem, v katerem se bosta spopadla z zmajastim babbavom, ali pa zmaj v resnici le ni tako hudoben, kot o njem govorijo?

Pobeg viteza Erazma

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Po pripovedi ene izmed legend je znamenitega viteza Erazma Predjamskega usoda pripeljala tudi na Ljubljanski grad. V tukajšnjo plemiško ječo ga je dal zapreti sam cesar, saj naj bi Erazem v napadu besa ubil poveljnika cesarske vojske. A pustolovski duh vitezu ni dal miru in začel je kovati načrt o pobegu. To pa le ni tako preprosto, kot se zdi na prvi pogled, za uspešen pobeg je namreč treba dodobra preučiti ves grad.

S pomočjo zemljevida, na katerem se skrivajo različni namigi za uspešen pobeg, se otroci v družbi grajskega vodnika odpravijo na pustolovsko popotovanje po gradu, ki jih naposled pripelje do skrivnega izhoda; pri tem temeljito spoznajo grad, njegovo preteklost, obrambne funkcije ter arhitekturne posebnosti. Ker pa je bil Erazem predvsem vitez, se bomo pogovarjali tudi o tem, kdo sploh je lahko postal vitez, ter kakšni so bili viteška šola, viteški kodeks in viteška bojna oprava.

Pridruži se Zmajski družini

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Zmajska družina je družba zaščitnikov Ljubljanskega gradu. Njena naloga je ubraniti grajske zgodbe pred pozabo in ga tako zaščititi. In kako postati član te spoštovane družine? Za vstop v družino je treba s pomočjo posebnega vodnika po Ljubljanskem gradu, ki ga je napisal mladinski pisatelj Žiga X. Gombač in ilustriral Ivan Mitrevski, priti do dna vsem grajskim skrivnostim. Ampak pozor! Pri raziskovanju se je treba spopasti s simpatičnimi ugankami, spretnostnimi preizkusi in možganskimi kravžlarijami.

Interaktivna učna pot otroke vodi po devetih različnih točkah gradu, na katerih se ob reševanju posameznih nalog in vodnikovi razlagi sprehodijo skozi grajsko preteklost, ko je grad služil različnim namenom: od trdnjave z ječami, vojašnice, kaznilnice pa vse do danes, ko je najbolj obiskana turistična točka daleč naokrog. Mladi raziskovalci po končanem ogledu prejmejo potrdilo o članstvu v spoštovani Zmajski družini, kar sploh ni majhna reč ...

Po sledih izgubljenega simbola

Neverjetno, koliko zanimivih predmetov je na ogled na razstavi Slovenska zgodovina, vse od daljne pradavnine pa do nedavnega časa, v kate-rem so mladost preživel naše babice in dedki. In prav vsak od teh predmetov pripoveduje zanimivo zgodbo. Zagotovo ste že slišali za koščeno piščal iz najdišča Divje babe, ki velja za najstarejše glasbilo na svetu. Pa veste, s kakšnim orodjem je pračlovek izdelal okrogle luknje na vrhu piščali? Je uporabil klešče ali spiralni sveder? Ne? Že poznate pravilni odgovor? Kar nekaj predmetov na razstavi pripoveduje tudi zgodbo o vojni, v kateri si je Slovenija pred 25 leti priborila samostojnost. Hm, morda veste, kako se imenuje? Je bila to igra prestolov? Morda vojna zvezd? Ali je bila to osamosvojitvena vojna?

Na poti po sledih časa se bomo srečali z napeto in zanimivo zgodovinsko zagonetko in iskali izgubljeni simbol, pri tem pa bomo pozorno opazovali predmete v vitrinah in prisluhnili njihovim zgodbam. Simbol bomo namreč odkrili le, če bomo uspešno sledili namigom in na poti pravilno odgovorili na vsa vprašanja. Pridružite se nam na raziskovanju po sledih izgubljenega simbola in videli boste, da je tudi sprehod skozi zgodovino lahko sila zabaven.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Zavzemimo trdnjavo!

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Ker je bil Ljubljanski grad zgrajen, da bi varoval mesto pred sovražniki, najdemo na njem še danes veliko elementov, namenjenih obrambi te trdnjave. Postavili se bomo v dve vlogi. V vlogi napadalcev in v vlogi braniteljev gradu bomo spoznali možnosti, ki so jih v poznem srednjem veku imeli tisti, ki so oblegali grad, in tisti, ki so ga pred oblegovalci branili.

Med raziskovanjem gradu bomo spoznavali nove besede, kot so obrambni jarek, strelna lina, izlivnica, skrivni izhod, ajželj ... Prav tako se bomo seznanili z nekaterimi vrstami orožja, ki so jih uporabljali na koncu srednjega veka. Temu bo sledila ustvarjalna delavnica, na kateri si bo vsak izdelal lesen lok in puščice – nepogrešljiv del opreme, ki so jo tako vitezi kot graščaki uporabljali ne le v boju proti sovražniku, temveč tudi pri lovu v grajskih gozdovih. Si upate stopiti v čevlje srednjeveških bojevnikov in sprejeti izziv, v katerem bosta na preizkušnji mirnost vaše roke in ostrina vašega očesa?

Viteška šola

Vitezi so bili pogumni srednjeveški bojevniki, živeli so pustolovsko in razburljivo življenje. Pred sovražniki so neustrašno branili ozemlje svojega gospodarja, se zavzemali za šibke in nemočne ter neutrudno preganjali hudodelce. Vitez pa ni mogel postati vsak. Le izbranci so se lahko udeležili viteške šole, v kateri sta bila na preizkušnji njihova pogum in dobrosrčnost, in le tisti, ki so uspešno opravili vse naložene izzive, so si na koncu prislužili viteški naziv.

Na potepu po gradu bomo izvedeli veliko zanimivosti iz življenja vitezov, kot so: kdo so bili izbranci, ki so lahko postali vitezi, kako je potekala viteška šola, kdo je bil paž in kdo oproda, kako je potekala slovesna povitezitev in kakšen je bil viteški kodeks, ki so ga morali spoštovati prav vsi vitezi. Nato pa bomo na ustvarjalni delavnici izdelali najbolj prepoznavna simbola pogumnega srednjeveškega bojevnika – meč in ščit – ter se v viteški mali šoli tudi sami preizkusili v vihtenju meča.

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 7 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Po poteh cesarja Friderika III. Habsburškega

Cesar Friderik III. Habsburški je bil leta 1440 izvoljen za nemškega kralja, leta 1452 pa je postal cesar Svetega rimskega cesarstva. Bil je zadnji cesar, ki ga je okronal papež, in prvi Habsburžan na tem položaju. V svojo last je prejel tudi Ljubljanski grad, ki je tako postal deželnoknežji grad.

Namen vodenega ogleda je prepoznati zgodovinsko vlogo mesta in gradu ter njuno povezanost, spoznati tedanje navade ter razslojenost družbe, ki je določala tudi način oblačenja in bonton. Skupaj bomo odkrivali odgovore na številna vprašanja, kot so: So ob sklepanju pogodb med seboj res delili zaušnice, ker so verjeli, da si bodo tako dogovor, ki so ga sklenili, lažje zapomnili? So na srednjeveških gradovih in dvorih res po mili volji praznovali ter prirejali veličastne pojedine? Kakšne specialitete so si privoščili premožni in kaj so imeli na jedilniku revnejši sloji? Poleg tega pa bomo spoznavali številne zanimivosti iz življenja Habsburžanov – mogočne dinastije, ki je več stoletij vladala tudi večini ozemlja današnje Slovenije.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Vodeni ogled po razstavi Mogočni varuhi preteklosti

Novo v programu

KAJ?

Vodeni ogled po razstavi Mogočni varuhi preteklosti (v času trajanja razstave: 18. 4.–17. 11. 2019)

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

O Sloveniji govorimo kot o deželi gradov, čeprav nihče natančno ne ve, koliko grajskih stavb je stalo nekdanj in koliko jih je propadlo v težkih časih. Nekaj pa je gotovo: slovenski gradovi so neprecenljivo bogastvo naše dežele in kulturna dediščina velikega pomena.

Na vodenem ogledu vam bomo predstavili vzpon in zaton gradov na Slovenskem, pri tem bo v ospredju pet gradov, ki so izpostavljeni na razstavi. Spoznali boste številne zgodbe in legende, ki so nastajale za grajskimi zidovi, nekatere izmed njih so junaške, druge romantične, spet tretje imajo tragičen konec. Katera zgodba in kateri grad sta vam najljubša, pa prepučamo vaši domišljiji.

Časovni stroj

– od Emone do mestnega simbola

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 7 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 8,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

»Časovni stroj« udeležence na vodenem ogledu popelje skozi šest prelomnih obdobij, ki so zaznamovala zgodovino Ljubljanskega gradu in razvoj našega mesta. Na vsaki od »časovnih postaj« jih pričaka druga osebnost in jim predstavi »svoje« obdobje.

Sprehod se začne v rimski Emoni in se nadaljuje v času, ko se v spopade med pogani in kristjani »vmeša« sv. Jurij in premaga strašnega zmaja. Srednji vek pripelje na Ljubljanski grad cesarja Friderika III. Habsburškega in tudi kakšno dvorno damo. Predstavnik Napoleonovih Ilirskih provinc je seveda vojak. 19. stoletje pomeni za Ljubljanski grad temačno obdobje s kaznilnico in kaznjenci, 20. stoletje pa mineva v znamenju nekaterih velikih imen, med katerimi izstopa nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar. Kostumirani predstavniki vseh naštetih obdobij ustvarijo prav posebno razpoloženje, ki je poučno in zabavno hkrati. Vstopite na grajski »časovni stroj«!

Izza grajskih rešetk

– o zgodovini kaznovanja na Ljubljanskem gradu

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 7 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 8,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Na doživljajskem vodenem ogledu »Izza grajskih rešetk« uvodoma prisluhnemo kaznjencu, ki je ujetništvo na gradu preživel v 19. stoletju, v času kaznilnice, nato pa skočimo še dlje v preteklost in občutimo sramoto, ki je doletela Ljubljančanko pred skoraj pol tisočletja. Že pogled v Ječo na prostem nam pove, da se je morala čarovništva obsojena Anica hudo pregrešiti. Rabelj Hans pa ni ob njej z namenom, da bi ji lajšal tegobe. Pri skrivnem izhodu spoznamo, kakšna usoda bi doletela plemiča Erazma, če ne bi prav zvito pobegnili iz grajskega ujetništva. Na koncu srečamo še politična obsojenca, ki sta bila zaprta na Ljubljanskem gradu, italijanskega revolucionarja in Ivana Cankarja, ki se mu je hudo zareklo zoper cesarsko oblast.

S pomočjo kratkih igranih prizorov občutimo vse njihove tegobe, grajski vodnik pa te zgodbe poveže in tako predstavi celovit razvoj kaznovanja od konca srednjega veka in v pripoved vplete tudi vlogo Ljubljanskega gradu. Pokukajte skozi grajske rešetke in spoznajte nekoliko temučno in skrivnostno plat burne grajske preteklosti!

Pot na Šance in arhitekt Jože Plečnik

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno
vozovnico za vzpenjačo:
5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred
glavnim vhodom

Arhitekt Jože Plečnik je tudi za Ljubljanski grad izdelal številne načrte prenove. Med njimi je treba izpostaviti predvsem njegov neuresničeni projekt slovenske akropole, ki naj bi postala simbol vsega naroda. Sredi tridesetih let je lahko skromneje prezidal samo Šance – mestno trdnjavo iz 16. stoletja, ki so bile skupaj s stolpom Padav najskrajnejša točka grajske obrambe.

Po uvodni predstavitvi razgibane zgodovine Ljubljanskega gradu grajski vodnik skupino seznanja s Plečnikovimi izvedenimi in neizvedenimi načrti v povezavi z gradom in Grajskim gričem. Predstavi ji projekt obnove Šanc in materiale, ki jih je arhitekt uporabil pri obnovi. Na koncu se skupaj povzpnejo na Razgledni stolp, ki je odlična točka za ogled nekaterih mojstrovih del v Ljubljani: NUK-a, Tromostovja, Tivolija in po njegovih načrtih prenovljenega Kongresnega trga.

Lutkologija

– po dolgem in počez o lutkovni umetnosti

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Kdo pravi, da so lutke le za otroke? Lutkovna umetnost je prava znanost in resna umetnost, ki ima pri nas več kot stoletno tradicijo.

Lutkarstvo se vseskozi prepleta z glasbo, literaturo, slikarstvom, kiparstvom, zgodovino ... in tako ustvarja prave celostne umetnine. Ko lutke dobi v roke restavrador, pa mu pomaga celo naravoslovje. Učenci odkrivajo lutkovno umetnost z različnih vidikov, skozi zgodbe o lutkovnih predstavah, umetnikih in literarnih predlogah ter spoznavajo ljudsko tradicijo, zgodovino in umetnost.

Razstava Slovenska zgodovina

* Pri vodenem ogledu razstave Slovenska zgodovina se obračuna cena 4 EUR na osebo (v skupini najmanj 10 in največ 20 oseb), pri kombinaciji s kakšnim drugim programom iz pedagoške ponudbe je potrebno doplačilo 30 EUR na skupino.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 4 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico za vzpenjačo: 5,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: most pred glavnim vhodom

Območje današnje Slovenije ima bogato zgodovino, saj najstarejši in redki sledovi človeške navzočnosti na njem segajo okoli 200.000 let v preteklost. Od takrat je bil ta košček zemlje na križišču naravnih poti med Alpami, Jadrantom in Panonijo stičišče različnih kultur in ljudstev, ki so nam s svojimi dejanji in načinom življenja zapustili raznoliko dediščino. Vas zanima, kako so živeli praljudje, kdaj so se sem naselili Slovani, kako so se razvila srednjeveška mesta in kaj vse je prinesel novi vek? Na razstavi Slovenska zgodovina, prvi pri nas, ki zajema celotno zgodovino tega območja od prazgodovine pa vse do danes, se učenci in dijaki spoznajo s ključnimi dejavniki, ki so odločilno vplivali na izoblikovanje slovenske identitete in nastanek naše samostojne države Slovenije. Vse to in še več ponuja sodobno zasnovana razstava, ki obiskovalcem s pomočjo fotografij, predmetov, filmov in strokovnega vodstva približa delček naše bogate zgodovine.

Vodstvo po razstavi je primerno za učence tretje triade in srednješolce. Zaradi manjših razstavnih prostorov priporočamo za klasična vodstva skupine do največ 20 oseb. Večjim skupinam priporočamo, da ogled razstave združijo s kakšnim drugim programom iz naše pedagoške ponudbe.

Umetniška svoboda

Novo v programu

Informacije in najave:
repcija@hostelcelica.com

Avtonomni kulturni center Metelkova mesto velja za enega najbolj barvitih kotičkov Ljubljane, vendar njegova zgodovina ni bila vedno prijazna. Skozi zgodovino je bilo območje zaznamovano z izživljanjem nad človeškim telesom, saj je bil prav ta predel mesta namenjen mestnemu morišču, konec 19. stoletja pa so ga zasedle vojaške enote: Ljubljana je dobila vojašnico z zaporom, ki je bila v uporabi vse do leta 1991. Danes je Metelkova mesto sinonim za alternativno kulturo in umetnost; v nekdanjem zaporu je Hostel Celica, ki ga upravlja Ljubljanski grad, eden izmed najbolj unikatnih hostlov na svetu, vendar pot do tega laskavega naziva ni bila lahka ...

Na vodenem ogledu Umetniška svoboda, ki je namenjen učencem tretje triade osnovnih šol ter srednješolskim skupinam, spoznamo zgodovino ter pomembnost AKC Metelkova Mesto, nato pa se odpravimo v Hostel Celica, kjer bomo videli, kako je umetnost »osvobodila« nekdanji zapor in ga spremenila v enega izmed najbolj svojevrstnih in znanih hostlov na svetu.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 45 minut

KOLIKO?

Cena: 3 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: recepcija Hostla Celica (Metelkova 8, 1000 Ljubljana)

70 let skrivnosti

Skupaj z Lutkovnim gledališčem Ljubljana smo za vas pripravili posebne pakete, ki vam olajšajo organizacijo obiska prestolnice. Izbirate lahko med naslednjimi ponudbami:

Informacije in prijave: Špela Juntos,
Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali
e-naslov: organizacija@lgl.si

Lutkovno gledališče je praznovalo že 70 - letnico svojega delovanja. Za nami je prvih 70 let predstav, pravljic, spominov in skrivnosti, ki bi jih radi delili z vami.

Vodeni ogled, naslovljen 70 let skrivnosti, se začne z raziskovanjem skritih kotičkov Lutkovnega gledališča Ljubljana, v katerem si bomo ogledali različne prostore gledališča in prisluhnili starim zgodbam o njegovih začetkih. Potem se bomo z vzpenjačo povzpeli na Ljubljanski grad in obiskali Lutkovni muzej, v katerem so na ogled nekatere naše najstarejše lutke. V sedmih desetletjih so tudi one doživele in preživele mnogo zanimivega in presenetljivega: prve uspehe, pisma oboževalcev, poti v tujino, uničujoč požar, ki je med drugim vzel Zvezdico Zaspanko, številne selitve, popotovanja z »modrim avtobusom« in še in še. Na zvočno-vizualnem potovanju v preteklost 70 let skrivnosti se bomo srečali s 70 leti slovenske lutkovne zgodovine, si jo ogledali, se je dotikali in ji prisluhnili.

KAJ?

Vodeni ogled Lutkovnega gledališča Ljubljana in Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Zbirno mesto: Lutkovno gledališče Ljubljana (Krekov trg)

Seznam predstav
Lutkovnega gledališča
Ljubljana najdete na
www.lgl.si.

Moja Ljubljana

KAJ?

Ogled lutkovne predstave
in Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje
povratno vozovnico za
vzpenjačo)

KJE?

Zbirno mesto: Lutkovno
gledališče Ljubljana (Krekov
trg)

Informacije in prijava: Špela Juntos,
Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali
e-naslov: organizacija@lgl.si

Šolska skupina si najprej ogleda izbrano in dogovorjeno
lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču
Ljubljana in se nato spozna z delovanjem gledališča. Sledi
vožnja s tirno vzpenjačo na Ljubljanski grad, kjer se udeleži
katerekoli programa iz te brošure, ki ustreza njeni sta-
rostni skupini. Po zaključenem raziskovanju srednjeveške
trdnjave se lahko povzpne še na Razgledni stolp in si ogleda
katero izmed stalnih razstav na gradu: Virtualni grad, Slo-
vensko zgodovino, Kaznilnico ali Lutkovni muzej.

Seznam predstav
Lutkovnega gledališča
Ljubljana najdete na
www.lgl.si.

Z odra v muzej

KAJ?

Ogled lutkovne predstave in
Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje
povratno vozovnico za
vzpenjačo)

KJE?

Zbirno mesto: Lutkovno
gledališče Ljubljana (Krekov
trg)

Informacije in prijava: Špela Juntos,
Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali
e-naslov: organizacija@lgl.si

Ogledu katerekoli lutkovne ali dramske predstave s pro-
grama Lutkovnega gledališča Ljubljana sledi obisk Lut-
kovnega muzeja na Ljubljanskem gradu, kjer se šolske
skupine seznanijo s posameznimi mejniki slovenskega
lutkarstva, različnimi lutkovnimi tehnikami (v katerih se
učenci preizkusijo tudi sami) in drugimi posebnostmi lut-
kovnega gledališča. Na izbiro so različni tipi vodenih ogle-
dov na temo Lutkovnega muzeja, ki so predstavljeni tudi v
tej brošuri. S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine
spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutko-
vne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Voden
ogledi med drugim poudarjajo pomen ohranjanja lutko-
vne dediščine.

**Več o historičnih
lutkovnih predstavah
Lutkovnega gledališča
Ljubljana si lahko
preberete na www.lgl.si**

Lutkoteka

KAJ?

Ogled historične lutkovne predstave in Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Most pred glavnim vhodom na Ljubljanskem gradu ali Lutkovno gledališče Ljubljana (Krekov trg)

Informacije in prijava: Špela Juntos, Lutkovno gledališče Ljubljana, tel.: 01 / 300 09 76 ali e-naslov: organizacija@lgl.si

Lutkoteka oživlja najstarejše lutkovne predstave, ki so še posebej navdušile občinstvo in zaznamovale gledališki spomin. Po ogledu ene izmed lutkotečnih predstav, Doktor Faust (1938), Žogica Marogica (1951) ali Saprarniška (1986), sledi ogled Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu. Na izbiro so različni tipi vodenih ogledov, ki so predstavljeni tudi v tej brošuri. S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Vodeni ogledi med drugim poudarjajo pomen ohranjanja lutkovne dediščine.

**Ob
obisku
gradu ne
spreglejte**

Grajsko orožje

Ljubljanski grad je stoletja varoval mesto in pokrajino pod seboj. Za njegovim obzidjem je domovala tudi velika orožarna, v kateri so hranili raznovrstno bojno opremo, topništvo, strelivo in druge potrebščine za obrambo dežele. Od te vojaške opreme so se do danes ohranili le skromni ostanki. Kakšno je bilo videti orožje, ki so ga na slovenskem območju uporabljali ob koncu srednjega veka, ob verodostojno rekonstruiranih primerkih spoznamo na razstavi Grajsko orožje.

Virtualni grad

Dvanajstminutna projekcija zgodovine Ljubljanskega gradu, njegovega arhitekturnega razvoja, arheoloških spoznanj – vse do današnje podobe! Virtualni sprehod ne omogoča zgolj potovanja v preteklost Ljubljanskega gradu, ampak nam ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini gradu.

Ob
obisku
gradu ne
spreglejte

Kaznilnica

Stalna razstava, katere postavitve temelji na kombinaciji prezentirane stavbne dediščine samic, ki so bile zgrajene v drugi kaznilniški fazi (1868–1895), in vsebinah, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v 19. in v začetku 20. stoletja. Izjemno privlačni so razstavljeni originalno stavbno pohištvo, kronološka predstavitev obdobja v razvoju kaznilnice in navidezna resničnost – hologram, ki ga spremlja generirani zvok.